

Matjaž Rakovec: slavnostni govor

Lokacija: Zaključna proslava 26. pohoda prijateljstva in spominov – Udin boršt 2019

Datum: 27.4.2019

Spoštovane tovarišice in tovariši,
udeleženci pohoda prijateljstva in spominov,
organizatorji spominske prireditve.

Že 26. leto s pohodom prijateljstva in spominov počastimo praznični dan spomina upora proti okupatorju. Hvala prizadevnim organizatorjem Združenja borcev za vrednote NOB Kranj, krajevnih organizacij Kokrica in Duplje, ki ohranjate to prireditvev.

Pozdravljam Milana Rejca, Boža Janeža, Braneta Viranta in Vladimirja Todorovića iz vodstev borčevskih organizacij ter Antona Reška in Damjana Renka iz vodstev veteranskih organizacij.

Da, spominjamo se preteklosti. Tudi državni praznik obeležuje preteklost, ki se po skoraj osmih desetletjih od začetka druge svetovne vojne na naših tleh zdi zelo oddaljena. Kot sam akt vojnih spopadov je zagotovo daleč, kot posledica ideologije fašizma in nacizma pa je danes aktualna bolj kot kdajkoli. Nacionalizmi in etnična čistost, razlikovanja ljudi po narodnosti, verski, rasni pripadnosti se krepijo. Tudi v Evropi narašča strah pred drugimi in drugačnimi, kar hrani ekstremne politike. Od vzdušja ogroženosti in brezizhodnosti do vojne je samo korak.

Pravičnih vojn ni in tudi ne zmagovalcev. V resnici vojna pomeni žrtve in škodo na imovini in okolju. Lahko jo primerjamo s kozmično katastrofo. Prav druga svetovna vojna se je bila tako na frontah kot v zaledju, zajela je vse pore življenja, od preskrbe, gospodarstva, šolstva, sociale, kulture do politike in vere. Slovenci smo se imperializmu fašizma in nacizma uprli. Prav Osvobodilna fronta je bila tista, ki je združevala različno misleče – od komunistov, socialistov, demokratov, mladinskih in ženskih organizacij do inženirjev in sindikatov. Od njene ustanovitve mineva 78 let, pa vendar je bila tedaj, ko se je začel vrtnec druge svetovne vojne, unikatna. Različne politične, stanovske in kulturne skupine je združila v enem cilju, da ubranijo slovensko nacionalno identiteto.

Danes si težko zamislimo ljudi vseh starosti, še posebej mlade, niti dvajset let stare, ki so se pred terorjem okupatorjev zatekli v gozdove in osnovali partizansko gibanje. Prav Udin boršt z razvejanim terenom in gozdom je bil mesto organiziranja gorenjskih partizanskih enot, pa tudi mesto spopadov z nemškim okupatorjem. O tem priča 12 spominskih obeležij, posebej se spominjamo padlih borcev Kokrškega odreda v nemškem napadu 15. septembra 1942.

Ljudje se omejevanju in jemanju svobode zaradi rase, nacionalne pripadnosti, spola, vere in nazorov uprejo. Zaščititi želijo svoje življenje in življenje svojih bližnjih. Zaščititi želijo to, kar so, in družbo, v kateri živijo. Absolutne svobode seveda ni, so pa vrednote in spoštovanje sočloveka, razumevanje različnosti in sožitje v miru. To je pot napredka in civilizacije.

Pohod prijateljstva in spomina na Kokrici in v Udin borštu je eno od mnogih srečanj, ki jih potrebujemo, da ne pozabimo. Še posebej, da ne pozabijo mlade generacije, ki se rodijo v demokratično in tehnološko razvito družbo. Da se ubranimo posledic morije med ljudmi zaradi zatiranja človeka po človeku.

Vesel sem, da danes Udin boršt lahko uporabljamo in doživimo kot prostor rekreacije in uživanja v naravi. Da odkrivamo znamenitosti, ki so jih vtisnila stoletja. In vesel sem, da spomine na preteklost povežemo prav z druženjem na pohodu.

Želim vam lep praznični dan še naprej, prav tako pa prijetno preživite prihajajoče prvomajske praznike. Prihodnje leto na ta dan pa se ponovno srečamo v Udin borštu.

Srečno!